

Nr 363.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt; given Stockholms slott den 7 maj 1917.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Steno Stenberg.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts
regeringsrätt.

Härigenom förordnas, att 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om
Kungl. Maj:ts regeringsrätt skall erhålla följande ändrade lydelse:

-
- 14:o) mål om inmutning eller utmålsläggning;
mål om meddelande av patent, om registrering av varumärken eller
av mönster och modeller;
mål om anteckning i aktiebolags-, försäkrings-, förenings-, handels-
eller annat dylikt register, om anmälan om idkande av näringsyrke;
mål om registrering av fartyg, om förändring av fartygs namn, om
skeppsmätning;
mål om anteckning i automobilregister, om meddelande eller åter-
kallande av tillstånd att föra automobil;
mål om vägrat tillstånd till utövande av hotell- eller pensionatrörelse
eller skiljande från fortsatt utövande av sådan med vederbörligt tillstånd
idkad rörelse, om förbud mot vidare utövande av hotell- eller pensionat-
rörelse, som efter anmälan må bedrivas, om skydd mot eldfara i hotell
och pensionat;
mål om beslut av tillsynsmyndigheten över sjukkasseväsendet i
andra fall än förut i denna paragraf angivits;
-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott måndagen den 16 april 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÅRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet anförde chefen för justitiedepartementet statsrådet Stenberg följande:

»Enligt det förslag till stadga angående hotell- och pensionatrörelse, över vilket Kungl. Maj:t den 16 februari 1917 på föredragning av chefen för civildepartementet beslutat inhämta riksdagens yttrande, kunna förekomma mål, i vilka besvär, som hos Kungl. Maj:t fullföljas mot administrativ myndighets beslut, torde böra tillhöra regeringsrättens upp- tagande och avgörande.

I 2 § 1 mom. av nämnda förslag föreskrives, att hotell- eller pensionatrörelse ej utom i visst, i 4 § omförmält fall må av någon drivas utan att han därtill erhållit behörigt tillstånd. Ansökning om dylikt tillstånd skall göras hos Kungl. Maj:ts befallningshavande, som prövar och meddelar beslut över ansökningen.

Användes för drivande av hotell- eller pensionatrörelse byggnad eller lägenhet, som innehåller högst fyra för gästers härbärgerande avsedda rum, skall, där byggnaden eller lägenheten icke utgör del av hotell eller pensionat av större omfattning, vad i 2 § är stadgat angående tillstånd till drivande av hotell- eller pensionatrörelse icke äga tillämpning å rörelsen, men skall, innan rörelsen börjas, anmälan därom göras hos närmaste polismyndighet. Stadgande härom återfinnes i 4 § i förslaget.

Där rörelse, som i förslaget avses, drives av bolag, förening eller annan samfällighet, skall sådant ske genom föreståndare, vilken är för rörelsens behöriga utövande ansvarig, såsom dreve han densamma för egen räkning. Stadgande härom har intagits i 3 § i förslaget, däri jämväl stadgas, att tillstånd till rörelsens idkande skall sökas av och meddelas för föreståndaren.

Utom de bestämmelser om tillstånd till eller anmälan om hotell- eller pensionatrörelse, för vilka jag nu i korthet redogjort, innehåller den föreslagna stadgan detaljerade föreskrifter med avseende å skydd mot eldfara, till vilka föreskrifter jag återkommer i det följande, samt stadganden om kontroll över resande. Förseelser mot dessa föreskrifter och stadganden äro enligt förslaget i särskilda fall belagda med bötesstraff.

Emellertid kan innehavare av eller föreståndare för hotell eller pensionat, där han brister i fullgörandet av vad honom åligger, drabbas av påföljd, som ofta lär kunna ställa sig väsentligen mera kännbar än det ansvar, som eventuellt kan ådömas honom. I 46 § i förslaget stadgas nämligen, att, där innehavare av eller föreståndare för hotell eller pensionat, däri rörelse drives på grund av tillstånd, varom i 2 § sägs, upprepade gånger blivit fälld till ansvar för förseelse mot de i eller enligt stadgan meddelade bestämmelser eller visar grov vårdslöshet i efterkommandet av vad enligt stadgan eller på grund av densamma utfärdade föreskrifter är till skydd för människoliv emot eldfara föreskrivet eller eljest finnes icke lämplig att vidare förestå rörelsen, han må kunna av Kungl. Maj:ts befallningshavande skiljas från rörelsens fortsatta utövande.

Samma paragraf innehåller vidare föreskrift därom att den, som i enlighet med vad i 4 § sägs utövar hotell- eller pensionatrörelse i byggnad eller lägenhet, som i sistnämnda paragraf avses, kan, där sådant för upprätthållande av allmän ordning, säkerhet eller sedlighet synes nödigt, efter anmälan av vederbörande polismyndighet av Kungl. Maj:ts befallningshavande vid vite förbjudas att vidare utöva rörelse, varom nu är sagt.

Klagan över beslut, varigenom Kungl. Maj:ts befallningshavande avslagit ansökning om tillstånd till utövande av hotell- eller pensionatrörelse eller skilt innehavare av eller föreståndare för hotell eller pensionat från fortsatt utövande av rörelsen eller meddelat förbud, varom nyss nämnts, äger vederbörande att hos Kungl. Maj:t fullfölja genom besvär. Såsom chefen för civildepartementet vid föredragningen av omförmälda förslag den 16 februari 1917 anfört, synas mål, däri sådant beslut meddelats, vara av den beskaffenhet, att den slutliga prövningen av desamma lämpligen bör överlämnas till den administrativa högsta domstolen, regeringsrätten. Jag erinrar i sammanhang härmed, att enligt lagen den 30 juni 1916 om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt besvär i mål om meddelande eller återkallande av tillstånd att föra automobil tillhöra regeringsrättens upptagande och avgörande. Åtminstone så vitt angår yrkesmässig automobiltrafik synas dessa senare mål vara av likartad karaktär med mål om meddelande av tillstånd till eller skiljande från utövande av hotell- eller pensionatrörelse samt om förbud att vidare utöva dylik rörelse, varför en i processuellt hänseende ensartad behandling i högsta instans av samtliga dessa mål synes vara motiverad.

Såsom jag redan nämnt, innehåller stadgeförslaget detaljerade föreskrifter med avseende å skydd mot eldfara. Så hava exempelvis i förslaget intagits bestämmelser rörande beskaffenheten av väggar och tak inom hotell och pensionat, föreskrifter om trappförbindelser, avstängningsanordningar och nödbalkonger, eldsläcknings- och livräddningsredskap med mera. En stor del av nämnda stadganden äga emellertid icke tillämpning i fråga om vissa mindre hotell och pensionat, utan har beträffande dessa åt Kungl. Maj:ts befallningshavande uppdragits att med ledning av förslag, upprättat av vederbörande polismyndighet efter samråd med sakkunnig person eller myndighet, föreskriva vidtagande av de åtgärder, som till skydd mot eldfara kunna anses erforderliga. Föreskrift härom återfinnes i 32 § i stadgeförslaget. Vidare har enligt 33 § i förslaget Kungl. Maj:ts befallningshavande tillagts en allmän befogenhet att, på därom gjord framställning, efter sakkunnig persons eller myndighets hörande bevilja sådan jämkning i de uti förslaget intagna brandskyddsföreskrifter, som med hänsyn till särskilda omständigheter provas kunna medgivas utan att därigenom möjligheten till räddning av människoliv vid eldfara avsevärt äventyras. Slutligen innehålla åtskilliga paragrafer i förslaget, exempelvis 9, 10, 14 och 19 §§, bestämmelser, enligt vilka det ankommer på Kungl. Maj:ts befallningshavande att i särskilda fall besluta i vissa uti stadgeförslagets brand-

skyddsföreskrifter behandlade frågor. Då enligt 2 § 16:o) i lagen om regeringsrätten hos Kungl. Maj:t fullföljda besvär i mål om meddelande i särskilda fall av tillstånd, förbud eller föreläggande jämlikt författningar och föreskrifter rörande städernas eller andra orters byggnads- och brandväsen tillhöra regeringsrättens upptagande och avgörande, synas besvär över Kungl. Maj:ts befallningshavandes beslut i nu omförmälda mål rörande brandskyddsföreskrifter beträffande hotell och pensionat lämpligen likaledes böra av regeringsrätten prövas och avgöras.

På grund av vad jag sålunda anfört anser jag mig böra tillstyrka, att åtgärd vidtages för åstadkommande av sådan ändring i lagen om regeringsrätten, att i 2 § 14:o) upptagas mål om vägrat tillstånd till utövande av hotell- eller pensionatrörelse eller skiljande från fortsatt utövande av sådan med vederbörligt tillstånd idkad rörelse, om förbud mot vidare utövande av hotell- eller pensionatrörelse, som efter anmälan må bedrivas, samt om skydd mot eldfara i hotell och pensionat.

Det sålunda ifrågasatta stadgandet torde böra träda i kraft samtidigt med den föreslagna hotell- och pensionatstadgan eller den 1 januari 1918.»

Föredraganden uppläste härefter ett i enlighet med vad nu anförts avfattat förslag till *lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt* och hemställde, att lagrådets utlåtande över detta förslag, som var av den lydelse, bilaga till protokollet utvisar, måtte för det i 87 § regeringsformen angivna ändamål inhämtas genom utdrag av protokollet.

I denna hemställan instämde statsrådets övriga ledamöter;
och tacktes Hans Maj:t Konungen därtill lämna bifall.

Ur protokollet:

Israel Myrberg.

Bilaga.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse av 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts
regeringsrätt.

Häri genom förordnas, att 2 § 14:o) i lagen den 26 maj 1909 om
Kungl. Maj:ts regeringsrätt skall erhålla följande ändrade lydelse:

-
- 14:o) mål om inmutning eller utmålsläggning;
  - mål om meddelande av patent, om registrering av varumärken eller
av mönster och modeller;
  - mål om anteckning i aktiebolags-, försäkrings-, förenings-, handels-
eller annat dylikt register, om anmälan om idkande av näringsyrke;
  - mål om registrering av fartyg, om förändring av fartygs namn, om
skeppsmätning;
  - mål om anteckning i automobilregister, om meddelande eller åter-
kallande av tillstånd att föra automobil;
  - mål om vägrat tillstånd till utövande av hotell- eller pensionatrörelse
eller skiljande från fortsatt utövande av sådan med vederbörligt tillstånd
idkad rörelse, om förbud mot vidare utövande av hotell- eller pensionat-
rörelse, som efter anmälan må bedrivas, om skydd mot eldfara i hotell
och pensionat;
  - mål om beslut av tillsynsmyndigheten över sjukkasseväsendet i
andra fall än förut i denna paragraf angivits;
-

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1918.

*Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd
måndagen den 7 maj 1917.*

Närvarande:

Justitieråden GULLSTRAND,
VON SETH,
WEDBERG,
Regeringsrådet PLANTING-GYLLENBÅGA.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 16 april 1917, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av assessorn i Svea hovrätt Tor Bertil Wieselgren.

Lagrådet lämnade förslaget utan anmärkning.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott måndagen den 7 maj 1917.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÅRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Efter gemensam beredning med chefen för civildepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Stenberg lagrådets denna dag avgivna utlåtande över upprättat förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § 14:o i lagen den 26 maj 1909 om Kungl. Maj:ts regeringsrätt.

Föredragande departementschefen hemställde, att omförmälda förslag, som av lagrådet lämnats utan anmärkning, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställa tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Erik Ölander.